

Vlaanderen
is omgeving

Huisdierwijzer steuren

▲ Acipenseridae

DEPARTEMENT
OMGEVING

www.huisdierinfo.be

HUISDIERWIJZER: STEUREN

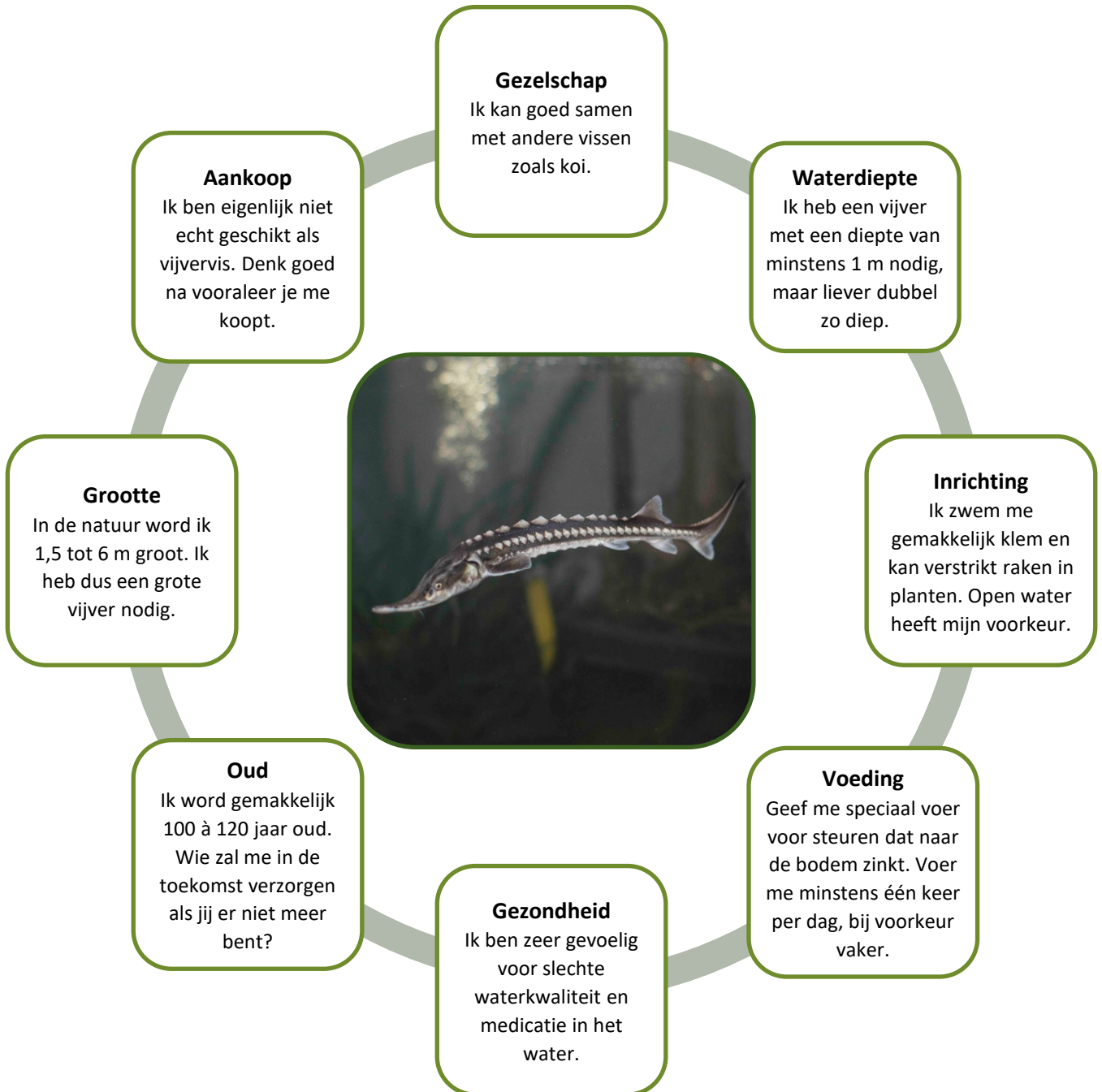
Acipenseridae

INHOUD

1	Overzicht.....	3
2	Natuurlijk gedrag en behoeften.....	4
3	Huisvesting en verzorging.....	5
3.1	Huisvesting	5
3.1.1	Gezelschap	5
3.1.2	Water en beplanting	5
3.1.3	Bodembedekking	5
3.1.4	Temperatuur	6
3.2	Voeding	6
3.3	Verzorging	7
4	Gedrag en omgang met het dier.....	7
5	Gezondheid.....	8
5.1	Voortplanting en bijhorend gedrag	8
5.2	Meest voorkomende gezondheidsproblemen	8
6	Aankoop of adoptie	9
7	Kosten	9

1 OVERZICHT

2 NATUURLIJK GEDRAG EN BEHOEFTE

Steuren zijn kraakbeenvissen die behoren tot de familie van de *Acipenseridae*. Ze komen uitsluitend op het noordelijk halfrond voor en leven vooral in Eurazië in ondiepe zeeën en grote rivieren. Steuren zien er prehistorisch uit en dat zijn ze eigenlijk ook. Ze ontstonden zo'n 220 miljoen jaar geleden in het Trias. In deze periode ontstonden ook de eerste dinosauriërs en zoogdieren.

De meeste soorten steuren leven in zout of brak water en trekken naar zoet water om zich voort te planten. De jonge steuren groeien dus op in zoet water, maar trekken

uiteindelijk richting de zee om tot volle wasdom te komen. Slechts enkele soorten steuren brengen hun hele leven door in zoet water. Onder ideale omstandigheden kunnen steuren gemakkelijk meer dan 100 jaar oud en 1.5 tot 6 meter lang worden. Er zijn momenteel een 27-tal soorten steuren bekend. In deze huisdierwijzer wordt enkel de verzorging en huisvesting van steuren in vijvers toegelicht.

Indeling in het dierenrijk

Rijk	<i>Animalia</i> (dieren)
Stam	<i>Chordata</i> (chordadieren)
Klasse	<i>Actinopteri</i>
Subklasse	<i>Chondrostei</i> (kraakbeensteuren)
Orde	<i>Acipenseriformes</i> (steurachtigen)
Familie	<i>Acipenseridae</i> (steuren)

In de handel zijn voornamelijk volgende soorten te verkrijgen:

- De Siberische steur of Baeri (*Acipenser baeri*) wordt tot 2,5 m groot en 200 kg zwaar, en is daardoor niet geschikt voor de gemiddelde vijver.
- De Russische steur of diamantsteur (*Acipenser Gueldenstaedti*) wordt tot 2,3 m groot en 110 kg zwaar. Deze soort leeft normaal in zee en is dus in feite ongeschikt om in een vijver te houden, maar toch is het een van de populairste soorten.
- De sterlet (*Acipenser Ruthenus*) wordt tot 1,2 m groot en leeft zijn hele leven in rivieren zoals de Donau en Wolga. Er is ook een albinovariant beschikbaar. Dit is de meest geschikte soort voor een vijver.
- De eendenbeksteur of spitsnuitsteur (*Acipenser Stellatus*) wordt tot 1,8 m groot en 35 kg zwaar, maar leeft normaal in zee en is daarom in feite ongeschikt om in een vijver te houden. Toch is het een van de populairste soorten.

3 HUISVESTING EN VERZORGING

3.1 HUISVESTING

Steuren hebben een grote vijver nodig met een diepte van minimaal 1 meter, maar idealiter minstens 2 meter. Ze hebben nood aan koel water, dus diepere vijvers genieten de voorkeur omdat ze in de zomermaanden minder opwarmen. Aangezien ze in de vijver toch een lengte van 1 à 2 meter kunnen bereiken, moet een vijver met een lengte van ten minste 10 meter worden voorzien. Zorg er zeker voor dat een deel van de vijverbodem vlak is, zodat de steur hier gemakkelijk zijn voer kan opnemen.

Steuren kunnen niet achteruit zwemmen en raken gemakkelijk verstrikt in waterplanten of ze komen klem te zitten. Zorg voor een veilige inrichting van de vijver om te voorkomen dat de vis stikt door verstrikking. Om te voorkomen dat de steuren uit het water op de oever springen, voorzie je 10 cm boven het wateroppervlak een uitstekende rand en laat je het waterniveau niet tot bovenaan de vijverrand komen.

3.1.1 Gezelschap

Steuren kunnen heel goed samengehouden worden met andere vreedzame vissen. Ze doen het vaak goed in vijvers samen met koivissen.

3.1.2 Water en beplanting

Steuren hebben zuiver, stromend, koel en zeer zuurstofrijk water nodig. Het is belangrijk om te weten wat de ideale waterwaarden zijn voor de soort die je wenst te houden. Controleer het water en corrigeer eventueel de [waterwaarden](#). Schommelingen in de waterwaarden bezorgen de vissen veel stress. Vermijd dat zoveel mogelijk. Voeg daarom eventuele waterverbeteraar eerst toe in een emmer en laat die één dag staan. De chemische reactie vindt dan plaats in de emmer.

Zorg voor een goed werkende filter met voldoende capaciteit en zet niet te veel vissen in de vijver. Vraag hiervoor advies in de vijverspecialzaak.

Steuren houden wel van wat stroming in het water. De uitstroom van de filter kan hiervoor zorgen, maar ook een waterval of fontein kunnen nuttig zijn. Ze brengen ineens ook extra zuurstof in het water.

Waterplanten hebben als voordeel dat ze de afvalstoffen van de vissen gebruiken om te groeien en zuurstof produceren. Ze zorgen bovendien voor een mooi aanzicht. Een afgezonderde zone met planten wordt aangeraden om de steuren tegen verstrikking te beschermen. Een speciale hoek met beplanting heeft als voordeel dat hij bijdraagt tot de waterzuivering en de productie van zuurstof. Aan de vijver kun je een helofytenfilter maken, bestaande uit een stuk moeras met waterzuiverende planten.

3.1.3 Bodembedekking

Voor steuren is bodembedekking niet aangeraden. Gebruik nooit stenen, grind of een ander substraat op de bodem van een vijver waar steuren in leven. Ze kunnen die samen met hun voer binnenzuigen, wat levensbedreigend kan zijn. Een kale bodem is het meest geschikt.

3.1.4 Temperatuur

Steuren kunnen niet goed tegen de warmte en temperatuurschommelingen. De ideale temperatuur is tussen 10 en 20 °C, maar ook onder 10 °C blijven ze actief. Ze overleven ook de winter in een diepe vijver. Als de temperatuur boven 20 °C komt, moet je [extra beluchten](#) om zuurstoftekort te voorkomen. Je kan ook flessen met ijskoud gekoeld water in de vijver laten drijven. Schommelingen in de temperatuur van meer dan 2 °C bezorgen de vissen veel stress en maken ze ziek. Vermijd dat zoveel mogelijk. Hoe groter de vijver, hoe minder snel de vissen last hebben van temperatuurschommelingen.

3.2 VOEDING

Steuren hebben eiwit- en vetrijk voer nodig dat naar de bodem zinkt. Geef speciale steurenkorrel die is aangepast aan de grootte van het dier. Steuren met een lengte tot 40 cm geef je korrels met een diameter van 3 mm, oudere steuren korrels met een diameter van 6 mm. Let wel op: droogvoer verliest na opening en na verloop van tijd zijn vitamines. Gebruik daarom liever kleine verpakkingen die je snel opmaakt en let op de houdbaarheidsdatum.

Steuren hebben in de zomer zeker dagelijks voeder nodig. Ook in de winter moeten ze een aantal keer per week gevoederd worden. Ze eten geen voer dat meer dan een uur in het water ligt. Voer dus liever meerdere malen per dag een kleine hoeveelheid. Voer slechts zoveel als de vissen in enkele minuten opeten. Resten voer vervuilen het water sterk.

3.3 VERZORGING

Dagelijks

- Controleer de filterwerking
- Voer de vissen enkel keren per dag een kleine portie
- Bekijk of de dieren hun normale gedrag vertonen

Minstens één keer per week

- Controleer de waterwaarden
- Onderhoud de filter, vervang de vuile filterwatten

Maandelijks

- Spoel de filter en reinig de pompinstallatie

Jaarlijks of indien nodig

- Haal afgevallen bladeren of grof vuil uit de vijver. Span in de herfst een net over de vijver om te voorkomen dat bladeren in de vijver vallen
- Deel de planten die te groot zijn geworden of snoei de planten
- Verwijder in het voorjaar de laag dode planten en slib

Tijdens de winterperiode

- De winter is een rustperiode voor de vijver. Breek de ijslaag en hang bossen stro in de gaten om ze open te houden. Langs deze weg kan je ook de steuren voeren
- Stoor de vissen zo weinig mogelijk en loop of schaats zeker niet op het ijs
- Gebruik geen luchtpomp want die haalt de warmere diepe waterlaag omhoog waardoor het water meer afkoelt
- Als er extra zuurstof nodig is, gebruik dan in de winter een waterstofperoxidekatalysator. Deze geeft geleidelijk zuurstof af

4 GEDRAG EN ONGANG MET HET DIER

Steuren kunnen hun eigenaar leren herkennen en relatief tam worden. Je kunt ze leren uit de hand te eten, maar pas hierbij op dat ze geen lucht mee binnenkrijgen!

Een steur is vrij traag, dus vaak zijn andere vissen met het voer weg. Een goede oplossing hiervoor is het voeren met behulp van een buis. Leg een lichtgekleurde tegel op de bodem van de vijver, zodat je goed ziet wat er gebeurt. Steek de buis in de vijver en plaats de opening loodrecht op de tegel. Gooi nu het voer bovenaan in de buis. Wanneer de steur in de buurt is, til je de buis op zodat de steur bij het voer kan. Zo ben je zeker dat de steur het voer opeet en niet de andere vissen.

5 GEZONDHEID

5.1 VOORTPLANTING EN BIJHOREND GEDRAG

Het kweken van steuren is enkel weggelegd voor specialisten, gezien veel soorten een trek van zout richting zoet water nodig hebben om zich te kunnen voortplanten. Bovendien bereiken de meeste soorten in een gewone vijver hun volwassen lengte niet.

5.2 MEEST VOORKOMENDE GEZONDHEIDSPROBLEMEN

Steuren kunnen gemakkelijk 100 tot 120 jaar oud worden. Ze zijn over het algemeen ongevoelig voor veel voorkomende visziekten. Ze hebben ook nauwelijks last van parasieten. Steuren zijn wél erg gevoelig voor vervuiling, gifstoffen en zware metalen in het water. Ze hebben absoluut zuiver water nodig om gezond te blijven.

Zieke vissen hangen vaak stil, knijpen de vinnen dicht, happen naar lucht en/of bewegen abnormaal. De vinnen van gezonde vissen moeten mooi openstaan en egaal ogen. Als de vissen zich abnormaal gedragen, controleer dan altijd eerst de waterwaarden, de filtering en de temperatuur van de vijver. Bij ziektes raadpleeg je best een dierenarts gespecialiseerd in vissen of vraag je raad aan een vijverspecialist.

De meest voorkomende aandoeningen bij steuren zijn:

- **Irido-virus**
Symptomen: ingevallen kaken, mager, zweven in het water.
Dit virus komt voor bij jonge diamantsteuren. Laat de diagnose stellen door een dierenarts. De ziekte kan niet afdoend behandeld worden en ongeveer 85 à 95% van de jonge steuren zal de ziekte niet overleven. Het beste is om de vis op een snelle manier uit zijn lijden te verlossen.
- **Vergiftiging door geneesmiddelen**
Steuren zijn zeer gevoelig aan gifstoffen in het water. Als de andere vijvervissen ziek zijn en moeten worden behandeld met geneesmiddelen, vang dan eerst de steuren uit de vijver. Zij kunnen anders sterven door de medicatie.
- **Verhongering**
Steuren hebben frequent voedsel nodig. **Ze kunnen niet zoals andere vijvervissen enkele dagen vasten.** Zeker jongere dieren hebben meerdere malen per dag vers voer nodig.
- **Lucht in de darmen**
Symptomen: kromtrekken.
Steuren die aan het wateroppervlak komen eten, kunnen lucht naar binnen happen. De lucht komt dan in de darm terecht. Behandeling door een dierenarts is noodzakelijk, want de dieren kunnen hieraan sterven. Geef daarom ook altijd voer dat naar de bodem zinkt (speciaal voer voor steuren).

6 AANKOOP OF ADOPTIE

Steuren zijn speciale vissen die populair zijn bij vijverbezitters. Toch zijn het niet de meest geschikte vijvervissen en vergen ze veel aandacht en verzorging om te kunnen overleven in de vijver. Denk dus goed na voor je een steur koopt! Voordat je de vissen koopt, zijn er een aantal punten om over na te denken:

- Steuren kunnen gemakkelijk 100 jaar oud worden en zullen je dus overleven. Heb je kinderen, kleinkinderen of andere geïnteresseerden die de zorg voor het dier kunnen overnemen?
- Kan je de steuren dagelijks voederen?
- Heb je plaats voor een vijver die groot en diep genoeg is?
- Weet je hoe een vijver en de filterwerking onderhouden moet worden?
- Kan er iemand de vissen dagelijks verzorgen als je op [vakantie](#) bent?
- Wil je 15 euro per maand betalen voor elektriciteit, water en visvoer?

De vijver moet opgestart zijn voor je de vissen koopt. De filter heeft tijd nodig om goed te werken. Start je vijver minstens enkele weken tot maanden op **voordat** je vissen gaat kopen.

Steuren kan je kopen in vijverspecialzaken en bij gespecialiseerde kwekers. Koop enkel vissen die er gezond uitzien, met gave vinnen, een heldere glans en blinkende ogen. Koop enkel vissen als je zeker weet hoe je ze moet verzorgen en of ze in je vijver passen. Koop liever geen steur die kleiner is dan 40 cm. Hoe jonger een steur is, hoe moeilijker de verzorging en hoe groter de kans dat het mis gaat. Vraag na waar de vissen vandaan komen en wat hun wetenschappelijk soortnaam is. Kies voor dieren die in gevangenschap gekweekt zijn. Geïmporteerde (wildvang)dieren hebben veel stress en mogelijk ziektes, en gekweekte dieren zijn ook beter aangepast aan het houden in een vijver. Bovendien gaat de voorkeur uit naar dieren die in gevangenschap gekweekt zijn zodat de wilde populaties zo weinig mogelijk aangetast worden.

Wees kritisch en durf vragen te stellen. Als koper ben je verantwoordelijk voor een goede keuze. Koop geen zwakke of zieke dieren, want zo hou je foutieve handel in stand. Let goed op of de dieren geen verwondingen of vervormingen hebben. Als je verwaarloosde dieren opmerkt, dan kan je dit melden bij de Dienst Dierenwelzijn op het [Meldpunt verwaarloosde of mishandelde dieren](#).

7 KOSTEN

Steuren koop je vanaf 35 tot 400 euro en meer per vis, afhankelijk van de soort en de grootte. Kies liever voor een grotere en duurere vis dan een klein (en dus jong) exemplaar dat goedkoper is. Hoe kleiner de steuren zijn, hoe minder overlevingskans ze hebben. De maandelijkse kosten bedragen ongeveer 15 euro, inclusief voer en de hogere water- en elektriciteitsrekening.

De aanleg van een vijver en de aankoop van het toebehoren zijn een eenmalige investering. Een vijver laten aanleggen is duurder, zelf bouwen kan wellicht goedkoper. Reken op minstens 6.000 euro voor een grote vijver. De kosten omvatten onder andere: de afgraving, de beschermdoek en folie, filterkelder, aanleg riool, randafwerking en aankleding. De benodigdheden kosten al snel rond 600 euro voor een kleine vijver.

Koning Albert II laan 20/8
1000 Brussel
www.omgevingvlaanderen.be